

Osmanlının Heykelle İmtihanı 3 Papa Xv Benedictus

– Sami Biber · 25 Mayıs 2026

OSMANLI'NIN HEYKELLE İMTİHANI-3-PAPA XV. BENEDİCTUS

1918 Yılında I. Dünya Savaşı sona ererken İstanbul'da yayınlanan Âtî Gazetesi bir kampanya başlatmıştı. Bu kampanya aslında tam anlamıyla Müslüman mahallesinde salyangoz satmaktı. Çünkü kampanyada istenen şey , zamanın papası XV. Benedictus'un heykelinin İstanbul'da uygun bir yere dikilmesiydi.

Asıl şaşırtıcı olan ise Mondros Ateşkes Antlaşması ile ülke işgale başladığı yıllarda böyle bir kampanyanın başlatılmış olmasıydı ama daha da şaşırtıcısı İslam'ın Halifesi ve Osmanlı ülkesinin Padişahı olan Vahdettin'in bu kampanyayı desteklemesiydi.

İstanbul gibi hem Osmanlı Devletinin, hem de Hilafet makamının başkenti olan bir şehrin göbeğinde bir papanın heykelinin dikilmesi elbette Müslüman Türk halkı tarafından hiç de hoş karşılanacak bir olay değildi. O halde bu heykel öyle bir yere dikilmeliydi ki pek göze batmasın. İşte bunun için en uygun yer olarak da İstanbul- Harbiye'deki Norte Dame de Sion Kız Lisesi içindeki Saint Esprit katedrali'nin avlusuna dikilmesine karar verildi. (Hali hazırda Türkiye'deki en büyük Katolik Katedrali.)

Notre Dame de Sion, özel bir Fransız Kız Lisesi olup bir rahibe okulu olarak açılmıştı ve tanınmış mezunları arasında şu isimler yer alıyordu: Afet İnan(Atatürk'ün manevi kızı),Ayla Algan(Tiyatro

sanatçısı) Bedia Muvahhit(İlk kadın tiyatro sanatçılarımızdan) , Leyla Alaton(İş Kadını) , Nazlı Ilicak(Gazeteci) ,Pelin Çift(TRT 1 De Öteki Gündem Programının moderatörü) , Mine G. Kırıkkanat(Gazeteci), Matild Manukyan(Genelevler Patoniçesi- Türkiye-İstanbul vergi rekortmeni.)

Papa 15. Benedictus'un heykelinin dikileceği yer belli olduktan sonra bu heykelin yapımı ve dikilmesi elbette parayla olacağı için bir yardım kampanyası başlatıldı. Bu yardım kampanyasına pek çok gayrimüslimin yanında Yahudiler ve hatta Müslüman Türkler de olabildiğince katkı sağladılar. Bu arada Padişah Vahdettin ile Mısır Hidivi de o zaman için çok büyük bir para olan 500 Liralık, Osmanlı Bankası ise 300 Liralık bir hibede bulundu.

Heykelin yapılması işi İtalya'nın sanatçı bir sülalesi olan Medici ailesinden Quattrini'ye verildi ve bu heykeltıraş üç yıllık bir çalışma sonunda 1921 yılı sonlarına doğru heykeli tamamladı. Heykel 11 Aralık 1921 de şehzade Abdülmecit'in de (İleride son Osmanlı Halifesi olacaktır .) katıldığı bir törenle açıldı.

Heykelde Papa, dini kıyafetleri ve elinde adil barışı simgeleyen bir kağıt rulusu olduğu halde tasvir edilmişti. Osmanlı bürokrasisi ise heykelin altına " Dünya trajedisinin büyük papası... Milliyete ve dine bakmadan tüm insanlığa kanat geren...(Al Grande Pontefice dell o'ra tragica mondiale Benedetto XV. Benefattore dei popli senza distinzione di nazioanalita e di religione in segno di riconescenza l'Oriente 1914-1919) Yazdırmıştı.

Şimdi gelelim neden sorusunun cevabına?

Papa 15. Benedictus'un heykeli niçin dikildi İstanbul'a

Tam adı Giacomo Paolo Giovanni Battista della Chiesa olan 15. Benedictus henüz üç aylık bir kardinalken papa 10. Pius'un ölümü üzerine 1914 yılında Papa seçilmişti. Aslında bu olayın Avrupa'da heyecan yaratması gerekirdi ama I. Dünya Savaşı başlamıştı. Dolayısıyla XV. Benedictus'un Papa seçilmesi, I. Dünya Savaşının gölgesinde kaldı. Hele de papa seçilir seçilmez tam bir savaş karşıtı görüntüsü çizmesi, savaşı "Avrupa'nın İntiharı" Diyerek lanetlemesi sebebiyle Hristiyan Avrupa ve Amerikalı siyasetçiler tarafından hoş karşılanmadı ve sevimsiz buldular bu sıska papayı. Hatta Vatikan'daki kardinaler bile oldukça sevimsiz bulmuşlardı bu sıska adamı (Kendileri seçtikleri halde)

Evet..Oldukça siskaydı bu papa. Vatikan'da papa adayları için hazır bulundurulan üç papa kıyafeti içinde en küçüğü olanı bile 15. Benedictus'a oldukça bol gelmekteydi.

Oldukça barış yanlısı olan bu papa kısa süre sonra gerçekten de heykelinin kaidesinde de yazıldığı gibi din ve millet farkı gözetmeden savaşta esir edilenler ve yaralananlar için kolları sıvadı. Mesela Basra'da Türk yaralılara iyi bakılması için bir hastane kurulmasına önyak oldu ki bu hastanede günde altmış hastaya bakılıyordu.

Papa XV. Benedictus'un heykelini biraz I. Dünya Savaşı sırasındaki ve sonrasındaki barışçı tutumu sebebiyle, biraz da ülkemizi işgal eden devletlere şirin görünmek için dikmiştik. Ancak...

Ancak, bu olaydan 85 Yıl sonra yani 2006 Yılında aynı Notre Dame De'Sion Lisesinin bahçesindeki Saint Esprit Katedrali önüne bir papa heykeli daha dikildi.

Zamanın Şişli Belediye Başkanı Mustafa Sarıgül'ün talep etmesi üzerine Vatikan'ın Türkiye Temsilciliği, Türkiye'de "Türk Papa" olarak bilinen XXIII: İonnes'in(Biz daha çok Papa Roncalli olarak biliriz.) bir heykelini yaptırmaya başladı.

Bu arada Mustafa Sarıgül, Papa'nın İstanbul'da görev yaptığı yıllarda kaldığı Şişli Harbiye'deki Ölçek Sokak'ın adını belediye meclisi kararıyla Papa Roncalli Sokağı olarak değiştirmişti.

Derken efendim heykel Vatikan'dan geldi ve 30 Kasım 2006'da Şişli Belediye Başkanı Mustafa Sarıgül tarafından yine Saint Esprit Katedrali önünde açılışı yapıldı. Böylece Notre Dame De Sion Lisesinin bahçesinde iki papanın birden heykeli oldu.

Papa olmadan önce İstanbul'daki Saint Antuan Kilisesinde uzun süre görev yapan(1935-1944) ve vaazlarını Türkçe olarak icra eden bu papa da Papa XV. Benedictus gibi dünya barışına katkıları olan bir papaydı ve ona "Türk Papa" lakabını veren de zamanın İstanbul Valisi Refik Tulgar'dı. Bu arada hakkında idam kararı verilen Celal Bayar'ı ipten kurtaran kişinin bu papa olduğu oldukça fazla dillendirilmiştir zamanında.

Bir süre Saint Esprit kilisesi önünde kalan heykel daha sonra Papa Roncalli'nin görev yaptığı St. Antuan Kilisesi önüne taşındı.

-----SON-----